

Beslenme Üzerine Yapılmış Eğitim ve Öğretim, Spor Konulu Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi¹

Alperen Ceylan¹
Sümeysra Akkaya^{2*}

¹T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Demirli Baran İlkokulu, Diyarbakır, Türkiye
alperceysan@gmail.com

²İnönü Üniversitesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı, Malatya, Türkiye
sumeyra.akkaya@inonu.edu.tr

*Sorumlu Yazar

Özet: Bu çalışmanın amacı beslenme üzerine yapılmış eğitim ve öğretim, spor konulu lisansüstü çalışmaları sistematik olarak incelemektir. Çalışmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmaya dahil edilen 65 lisansüstü çalışma ölçüt örneklemeyle belirlenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonunda beslenme üzerine eğitim ve öğretim, spor konulu çok fazla doktora tezinin olmadığı, tema olarak en fazla beslenme eğitiminin belirli değişkenler üzerindeki etkisi temasının kullanıldığı, çalışmaların en fazla Selçuk Üniversitesi'nde yürütüldüğü, konuyla alakalı en fazla çalışmanın 2019'da yapıldığı görülmüştür. Metodolojik bakımdan lisansüstü çalışmalarda en fazla nicel yöntemlerin ve tarama desenlerinin tercih edildiği, en fazla rastgele örnekleme kullanıldığı, örneklem grubu olarak ortaokul ve üniversite öğrencilerinin seçildiği, örneklem büyüklüğünde en fazla 250 üzeri aralığının seçildiği, verilerin en fazla kişisel bilgi formlarıyla ve ölçeklerle toplandığı ve verilerin analizinde en fazla tanımlayıcı istatistiklere başvurulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonunda önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelime: Beslenme, beslenme eğitimi, doküman incelemesi, eğitim, spor

Geliş tarihi: 15.06.2024
Kabul tarihi: 04.12.2024
Yayın tarihi: 30.04.2025

GİRİŞ

Büyüme ve gelişmenin sağlanması, sağlığı korumak, geliştirmek ve iyileştirmek, yaşamayı sürdürmek amacıyla vücudumuz için gerekli olan besinleri tüketmeye, vücudun da bu besinleri kullanmasına beslenme denilmektedir (T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No:1031, 2016) Beslenme anne karnındayken başlayan yaşam boyunca devam eden bir faaliyettir (Kutluay Merdol Türkan, 2012). Bu faaliyetin neticesinde besinlerin vücuda alınması sağlıklı olmak için önem arz etmektedir. Herhangi bir besin ögesinin eksik veya fazla alınmaması gerekir (T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No:1031, 2016). Beslenme açlık bastırma ya da isteğe bağlı olarak istenilen zamanda ve istenilen miktarda bir şeylerin yenilmesi ve içilmesi değildir. Beslenme aslında fizyolojik duruma, cinsiyete, fiziksel aktiviteye göre gereken zamanda ihtiyaç duyulan besinlerin vücuda alınmasıdır. (Bulut, 2011). Vücuda gerekli olan besinler de karbonhidratlar, yağlar, proteinler, vitaminler, mineraller ve sudur. Bu besin öğelerinin alınmasında gelenekler, ekonomik durum, kültürel ve çevresel etkenler, besin seçimi, yaş, cinsiyet, genetik durum gibi pek çok etken ön plandadır (T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No:1031, 2016). Vücudun ihtiyacını karşılamayacak şekilde alınan ya da alınmayan besinler vücudun yapısına işleyişine zarar verir (Yüksel ve Süel, 2023).

Yetersiz ve dengesiz bir biçimde beslenildiği takdirde pek çok rahatsızlık görülebilmektedir. Bu rahatsızlıklara kanser, anemi, büyümedeki ve gelişmedeki gerilikler, psikolojik bozukluk, kemiklerdeki ve dişlerdeki sorunlar, midedeki sorunlar, vücut savunmasında zayıflama, hücre yenilenmesinde zayıflama örnek verilebilir (Holden 2008; Yılmaz, 2013, akt: Yüksel ve Süel 2023). Bu rahatsızlıkları engellemek için sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenmek gerekir. Gündelik olarak et grubundaki besinler, süt ve süt ürünleri, taze meyveler ve sebzeler, ekmek ve tahıllar, yağlar yeterli miktarda alınmadır (T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 1132, 2019). Özellikle yaş gruplarının tamamının süt ve süt ürünlerini her gün tüketmesi önem arz etmektedir. Etler omega-3, demir, çinko, B12 bakımından zengin besinlerdir. Et grubunda yer alan balık çocuklar için beyin gelişimini, yetişkinlerde kalp ve damar hastalıklarına karşı korunmayı sağlamaktadır. Kurubaklagiller kolesterol ve şekeri

¹ Bu çalışma 8-9 Haziran 2024 tarihinde Bitlis Ahlat'ta düzenlenen 3. BİLSEL AHLAT kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Cite as (APA 7): Ceylan A., & Akkaya S. (2024). Beslenme üzerine yapılmış eğitim ve öğretim, spor konulu lisansüstü çalışmaların incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 15(2), 751-766. <https://doi.org/10.24315/tred.1501478>

düzenler ve posa içerir. Kuruyemişler E vitamini içerir. Taze sebze ve meyveler vitamin, mineral ve antioksidan içermektedir. Tahıllar vücuda enerji verir ve deri sağlığı için de gereklidirler. Yağlar vücut ısısına ve vücut enerjisine destek olmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No:1031, 2016). Vücut için bu kadar önemli olan besinlerin vücuda alınması bir başka ifadeyle beslenme önemli bir konudur.

Önemli bir konu olan beslenmenin eğitimle ilişkili bir kavram olduğunu söylemek mümkündür. Sağlıklı beslenmeye yönelik alışkanlıklar kazandırmak adına eğitim önemli bir araçtır. Erken çocukluk dönemlerinden itibaren verilecek olan beslenme eğitimleri bireylere katkı sağlayacaktır. Ayrıca ebeveynlere yönelik de beslenme eğitimleri verilmelidir. Eğitim almış ebeveynler sayesinde çocukların da sağlıklı besleneceği düşünülebilir. Bu sayede sağlıklı bir toplum oluşturulabilir. Ayrıca okullardaki eğitim programlarında beslenme eğitimlerinin yer alması ve bu eğitimlerin uzmanlarca verilmesi halinde sağlıklı beslenmeye yönelik alışkanlıklar ve davranışlar da artacaktır (Gündüz, Naz ve Çetin, 2023). Beslenme eğitimi almış olan bireylerin beslenme okuryazarlıklarının da yükseleceğini bunun sonucunda sağlıklı beslemeye yönelik uygun davranışlar göstereceklerini de söylemek mümkündür (Yıldırım, Kızıltan ve Akçil Ok, 2021).

Literatür incelendiğinde önemli bir konu olan beslenmeyle alakalı pek çok lisansüstü çalışmanın olduğu görülmektedir. Beslenme ile ilgili eğitim ve öğretim konulu ve spor konulu lisansüstü çalışmalar içerisinde ilk çalışmanın Kaya (1999) tarafından yapıldığı görülmektedir. Sonrasında da beslenme konusuyla alakalı lisansüstü çalışmalar yapılmaya devam edilmiştir. Beslenmeyle alakalı yapılan lisansüstü çalışmalarda pek çok noktaya değinilmiştir. Bu lisansüstü çalışmalarda tematik ve metodolojik olarak farklılıklar yer almaktadır. Beslenmeyle alakalı yapılmış olan lisansüstü çalışmalardaki farklılıkların sistematik olarak incelendiği bir çalışmaya da rastlanmamıştır. Konu hakkındaki lisansüstü çalışmaların incelenmesi önemlidir çünkü literatürde bulunan çalışmaların sistematik olarak incelenmesi konu hakkında fikir sahibi olunmasını, literatürdeki boşlukların ortaya koyulmasını sağlamaktadır (Kanlı vd., 2014). Buradan hareketle araştırmacılar bir konu hakkında fikir sahibi olmak ve literatürdeki boşlukları görmek istediklerinde konu hakkında sistematik olarak inceleme yapılmış bir çalışmanın olması araştırmacıların işlerini kolaylaştırmaktadır.

Bu çalışmada beslenme üzerine yapılmış olan eğitim ve öğretim, spor konulu lisansüstü çalışmaları sistematik olarak incelemek amaçlanmıştır. Sistematik incelemeler önemli ve değerli çalışmalardır çünkü sistematik incelemeler sayesinde literatürdeki boşluklar gözler önüne serilmektedir. Ayrıca bu çalışmalar sayesinde araştırmacılar konu hakkında fikir sahibi olurlar (Kanlı vd., 2014). Literatürde beslenme konusunda yapılmış olan lisansüstü çalışmaların sistematik olarak incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebepten ötürü böyle bir çalışmaya ihtiyaç duyulmuştur. Eğitim ve spor konulu çalışmaların özellikle incelenmesi de beslenmeyle bu konuların yakından ilişkili olmasıdır. Ayrıca literatür incelendiğinde diğer konu alanlarına göre eğitim ve spor üzerine yapılmış çalışmaların daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sebepten dolayı eğitim ve spor konulu lisansüstü çalışmaların incelenmesinin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmayla beslenme üzerine yapılmış olan eğitim ve spor konulu lisansüstü çalışmaların genel bir durumu ortaya koyularak literatürdeki eksiklikler gözler önüne serilecektir. Bu sayede gelecekte beslenme konusuyla ilgili yapılacak olan çalışmalara katkı sunacağı düşünülmektedir. Araştırmanın ayrıca alandaki araştırmacıların da işini kolaylaştırması beklenmektedir. Bu bağlamda çalışmanın özgün ve güncel bir çalışma olduğunu söylemek mümkündür. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan lisansüstü çalışmaların türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
3. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan lisansüstü çalışmaların yürütüldükleri üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
4. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan lisansüstü çalışmaların temalara göre dağılımı nasıldır?
5. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan lisansüstü çalışmaların araştırma yöntemi açısından dağılımı nasıldır?
6. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan yapılmış lisansüstü çalışmaların araştırma deseni açısından dağılımı nasıldır?
7. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan yapılmış lisansüstü çalışmaların örneklem grubu açısından dağılımı nasıldır?

8. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan yapılmış lisansüstü çalışmaların örneklem yöntemi açısından dağılımı nasıldır?
9. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan yapılmış lisansüstü çalışmaların örneklem büyüklüğü açısından dağılımı nasıldır?
10. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan yapılmış lisansüstü çalışmaların veri toplama araçları açısından dağılımı nasıldır?
11. Beslenme konusu üzerine yapılmış olan yapılmış lisansüstü çalışmaların veri analizi teknikleri açısından dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada beslenme üzerine yapılmış olan eğitim ve öğretim ile spor konulu lisansüstü çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmaların incelenmesinde nitel araştırma desenlerinden biri olan doküman tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğe belgesel tarama da denilmektedir (Ocak, 2019). Doküman inceleme tekniğinde resmi veya özel olan kayıtlar toplanır sonrasında sistematik olarak incelenir en son değerlendirilir (Ekiz, 2020). Bu teknik literatür taraması yapmak için kullanılabileceği gibi içerik çözümlemeleri yapılarak belgeleri sayısallaştırmak için de kullanılabilmektedir. (Karasar, 1999; akt: Cemaloğlu, 2021).

Verileri Toplama

Bu çalışmada incelenmesi için belirlenecek olan lisansüstü çalışmalar ölçüt örneklem yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Ayrıca lisansüstü çalışmalar ölçüt örnekleme göre toplanmıştır. Ölçüt örnekleme kullanılarak örneklem oluşturulurken bazı ölçütler kullanılır ve çeşitli durumlar, nesneler, kişiler ve olaylar örnekleme dahil edilerek örneklem oluşturulur (Büyüköztürk vd., 2020). Kullanılacak olan ölçütler hazır bir şekilde alınabileceği gibi araştırmacı tarafından da oluşturulabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada isminde “beslenme” kelimesi içeren, Yüksek Öğretim Kurulu Tez Dokümantasyon Merkezi’nde yer almakta olan, eğitim ve öğretim konulu, spor konulu, örneklem grubu bakımından ebeveyn, öğrenci, öğretmen, materyal içeren, izinli ve yazım dili Türkçe olan lisansüstü çalışmalar ölçüt olarak alınmıştır. Veriler toplanırken Ceylan ve Bozkurt (2023)’un geliştirdikleri tez sınıflandırma formu kullanılmıştır. Veri toplama aşamasından ilk olarak Yüksek Öğretim Kurulu Tez Dokümantasyon Merkezi’ne girilerek “beslenme” kelimesi aratılmıştır. Sonra konu kısmına sırasıyla eğitim ve öğretim, spor yazılarak tekrar arama yapılmıştır. Ulaşılan lisansüstü çalışmaların özetleri incelenmiş olup 65 tane lisansüstü çalışma araştırmaya dahil edilmiştir. Dahil edilen lisansüstü çalışmalar bilgisayara indirilmiş ve Excel’den tez sınıflandırma formuna tek tek girilmiştir. Verilerin toplanması 8 Mayıs 2024 tarihinde tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde nitel veri analizi tekniklerinden biri olan içerik analizi kullanılmıştır. Bu veri analizinde metinler üzerinde belirli kurallarla kodlamalar yapılır. Bazı sözcükler kategori haline getirilir sonrasında özetlenir. Ayrıca içerik analizinin yinelenebilir olan sistematik bir teknik olduğunu söylemek mümkündür (Büyüköztürk vd., 2020). Kısaca içerik analiziyle veriler üzerinde derin bir şekilde analizler yapılır sonrasında temalar ortaya çıkarılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmanın verilerini lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Lisansüstü çalışmaların içerik analizi yapılırken öncelikle çalışmalar T1, T2, T3...T65 şeklinde kodlanmıştır. Sonrasında bu çalışmalar tür, yıl, yürütüldüğü üniversite, tema, yöntem, desen, örneklem grubu, örnekleme yöntemi, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı ve veri analizi tekniğine göre sınıflandırılarak istatistiksel açıdan değerlendirilmiştir. Veriler çözümlenirken yüzde (%) ve frekans (f) hesaplamaları kullanılmıştır. Çözümlenen veriler tablolaştırılarak sunulmuştur.

Çalışmanın güvenilirliği ve geçerliliği için inandırıcılığa, aktarılabilirliğe ve tutarlılığa önem verilmesi gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada geçerlilik ve güvenilirliği sağlamak amacıyla veriler titiz bir şekilde toplanmış olup ve aynı şekilde titiz bir şekilde kodlanmıştır. Çalışmanın inandırıcılığını sağlamak için araştırmacılar arasında sürekli etkileşim sağlanmış ve tüm adımlar birlikte yürütülmüştür. Ayrıca süreçlerle alakalı uzman görüşleri alınmıştır. Aktarılabilirliği sağlamak adına tüm süreçler detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Ayrıca raporlama yapılırken yalın bir dil kullanılmıştır. Tutarlılığı sağlamak adına ham ve işlenmiş olan veriler muhafaza edilmiştir. Kodlamadaki tutarsızlıkları engellemek adına araştırmacılar

arasında görüş birliği sağlanmaya çalışılmıştır. Fikir ayrılıklarını gidermek için tutarsız ifadeler araştırmacılar tarafından tartışılarak görüş birliğine sağlanmıştır. Ayrıca Miles ve Huberman (1994)' ın Güvenirlilik=Görüş Birliği/ (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) x 100 formülüne kullanılmış olup % 90,9 tutarlık oranına ulaşılmıştır. Miles ve Huberman (1994)'a göre bu oran % 80' e yakın olmalıdır (Miles ve Huberman, 1994). Çalışmanın elde edilen oran bakımından veri analizinin güvenilir olduğunu söylemek mümkündür.

BULGULAR

Tablo 1' de beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların araştırma türlerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1

Lisansüstü Çalışmaların Araştırma Türüne Göre Dağılımı

Araştırma Türü	f	%	Bilimsel Araştırmalar
Yüksek Lisans	61	93,8	Kaya (1999), Ünver (2004), Obalı (2009), Soytürk (2010), Eroğuz Demirozü (2011), Özer Aytekin (2013), Şenturan (2017), Erol (2017), Şimşek (2017), Akça (2018), Tamel (2018), Akgül Ertan (2019), Alay (2019), Tekneci (2019), Aksu Sandıkçı (2019), Aytekeli (2019), Okur Şahin (2019), Eyioğlu (2019), M. Çelik (2019), Karaca (2019), Karabay (2019), Gürkan (2019), Çolak (2019), Akcan (2019), Yılmaz (2019), Köseadağ (2019) Kantarcı Çınar (2019), Şahin Bayram (2019), Kutlu (2020), Dursun (2020), Karakuş (2020), Abanallyan (2021), Kılil (2021), Yıldırım Süt (2021), Kalay (2021), Akçöl Tekin (2021), Arapoğlu (2021), Güneş (2022), Kuşkaya (2022), Karakuş Kayalı (2022), Karataş (2022), Çar (2022), Yapıcı (2022), Yalçın Yiğit (2022), Kılıçsız (2022), Arslan (2022), Onan (2022), Biçer (2022), Alp (2023), Şenol (2023), Çintesun (2023), Kaya (2023), İnalıcık (2023), Ergun (2023), Başak (2023), Gökpınar (2023), Erdoğan (2023), Azılıoğlu (2023), B. Çelik (2023), Onur (2024), Sağözen (2024), Endam (2024)
Sanatta Yeterlik	1	1,5	Gürbüz (2020)
Doktora	3	4,6	Özer Aytekin (2013), Yılmaz (2022), A. Çelik (2023)
Toplam	65	100	

Tablo 1 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda tür bakımından en fazla yüksek lisans (f=61) çalışması yapıldığı görülmektedir.

Tablo 2' de beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 2

Lisansüstü Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
1999	1	-	-	1	1,5
2004	1	-	-	1	1,5
2009	1	-	-	1	1,5
2010	1	-	-	1	1,5
2011	1	-	-	1	1,5
2013	-	-	1	1	1,5
2017	3	-	-	3	4,6
2018	2	-	-	2	3,1
2019	17	-	-	17	26,2
2020	3	1	-	4	6,2
2021	6	-	-	6	9,2
2022	11	-	1	12	18,5
2023	1	-	1	12	18,5

Tablo 2 (Devam)

Yıl	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
2024	3	-	-	3	4,6
	61	1	3	65	100

Tablo 2 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların en fazla 2019 yılında (f=17) yapıldığı görülmektedir.

Tablo 3’ te beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların yürütüldükleri üniversitelere göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 3

Lisansüstü Çalışmaların Yürütüldükleri Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite Adı	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Amasya Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
Ankara Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Ardahan Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
Atatürk Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
Balıkesir Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Bartın Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Bursa Uludağ Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Düzce Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	-	1	-	1	1,5
Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Gazi Üniversitesi	6	-	-	6	9,2
Haliç Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Hitit Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
İnönü Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
İstanbul Aydın Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
İstanbul Gedik Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Kapadokya Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Kahramanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Kastamonu Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
Kırıkkale Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
KTO Karatay Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Mardin Artuklu Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Marmara Üniversitesi	4	-	-	4	6,2
Mersin Üniversitesi	3	-	-	3	4,6
Necmettin Erbakan Üniversitesi	5	-	-	5	7,7
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	1	-	-	1	1,5
Selçuk Üniversitesi	5	-	3	8	12,3
Trakya Üniversitesi	1	-	-	1	1,5

Tablo 3 (Devam)

Üniversite Adı	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	-	-	2	3,1
Toplam	61	1	3	65	100

Tablo 3 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların en fazla Selçuk Üniversitesinde (f=8) yürütüldüğü görülmektedir.

Tablo 4' te beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların temalara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4

Lisansüstü Çalışmaların Temalara Göre Dağılımı

Temalar	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Belirli değişkenlerin beslenme alışkanlıklarına etkisi	1	-	1	2	2,5
Belirli değişkenlerin beslenme eğitimine etkisi	1	-	-	1	1,3
Belirli değişkenlerin gıda ve beslenme okuryazarlığına etkisi	1	-	-	1	1,3
Belirli değişkenlerle gıda ve beslenme okuryazarlığı kazandırma	1	-	-	1	1,3
Beslenme algısı inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme alışkanlığı ile belirli değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleme	4	-	-	4	5,1
Beslenme alışkanlığı düzeyi inceleme	6	-	-	6	7,6
Beslenme alışkanlıklarını inceleme	3	-	1	4	5,1
Beslenme bilgisi düzeyi inceleme	9	-	-	9	11,4
Beslenme bilgisi ile belirli değişkenler arasındaki ilişki inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme çantası içeriği inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme davranışı inceleme	2	-	-	2	2,5
Beslenme davranışı ve beslenme öz yeterlilik düzeyi arasındaki ilişkiyi inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme değişim düzeyi inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme eğitimine ilişkin öz yeterlilik inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme eğitiminin belirli değişkenlere etkisi	12	-	1	13	16,5
Beslenme farkındalığı inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme kararı inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme ile belirli değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleme	3	-	-	3	3,8
Beslenme okuryazarlığı düzeyi inceleme	2	-	-	2	2,5
Beslenme okuryazarlığı düzeyi belirlenme	2	-	-	2	2,5
Beslenme okuryazarlığı ile belirli değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenmeye yönelik öz yeterlilik düzeyi inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenme tarzının belirli değişkenlere etkisi	1	-	-	1	1,3

Tablo 4 (Devam)

Temalar	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Beslenme yaşam tarzındaki değişimi inceleme	1	-	-	1	1,3
Beslenmeye yönelik tutum inceleme	1	-	-	1	1,3
Ders kitaplarındaki beslenmeye yönelik kazanımları inceleme	1	-	-	1	1,3
Gıda ve beslenme okuryazarlığına yönelik görüş bildirme	1	-	-	1	1,3
Yeterli ve dengeli beslenmeye yönelik tutum ölçeği geliştirme	1	-	-	1	1,3
Sağlık beslenme ile belirli değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleme	1	-	-	1	1,3
Sağlıklı beslenmeye yönelik materyal geliştirme	-	1	-	1	1,3
Sağlıklı beslenmeye yönelik görüş inceleme	3	-	-	3	3,8
Sağlıklı beslenmeye yönelik tutum inceleme	3	-	-	3	3,8
Sürdürülebilir beslenme düzeyi inceleme	1	-	-	1	1,3
Sürdürülebilir beslenme düzeyi ile belirli değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleme	1	-	-	1	1,3
Sürdürülebilir beslenme yaklaşımı inceleme	1	-	-	1	1,3
Yeterli ve dengeli beslenmeye yönelik tutum inceleme	1	-	-	1	1,3
Yeme davranışı ve beslenme stratejisi inceleme	1	-	-	1	1,3
Toplam	75	1	3	79	100

*Araştırmalarda kullanılan temalar birden fazla olduğundan toplam frekans araştırma sayısından fazladır.

Tablo 4 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla beslenme eğitiminin belirli değişkenlere etkisi (f=13) temasının kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 5’ te beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların kullanılan araştırma yöntemlerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 5

Lisansüstü Çalışmaların Kullanılan Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

Yöntem	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Nicel	51	1	2	54	83,1
Nitel	4	-	-	4	6,2
Karma	6	-	1	7	10,8
Toplam	61	1	3	65	100

Tablo 5 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla nicel yöntemlerin (f=54) kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 6’ da beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda kullanılan araştırma desenlerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 6*Lisansüstü Çalışmaların Kullanılan Araştırma Desenine Göre Dağılımı*

Desen	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Tarama	40	1	-	41	58,6
Deneyssel	12	-	1	13	18,6
Durum	3	-	-	3	4,3
Doküman inceleme	1	-	-	1	1,4
Fenomenoloji	1	-	-	1	1,4
Eş zamanlı	1	-	-	1	1,4
Açımlayıcı sıralı	-	-	1	1	1,4
Belirtmemiş	8	-	1	9	12,9
Toplam	66	1	3	70	100

*Araştırmalarda kullanılan desenler birden fazla olduğundan toplam frekans araştırma sayısından fazladır.

Tablo 6 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla tarama desininin (f=41) kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 7’ de beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların örneklem grubuna göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 7*Lisansüstü Çalışmaların Kullanılan Örneklem Grubuna Göre Dağılımı*

Örneklem Grubu	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Okul Öncesi öğrencisi	9	-	1	10	13,2
İlkokul öğrencisi	5	-	1	6	7,9
Ortaokul öğrencisi	15	-	1	16	21,1
Lise öğrencisi	4	-	-	4	5,3
Üniversite öğrencisi	16	-	-	16	21,1
Engelli sporcu öğrenci	1	-	-	1	1,3
Öğretmen adayı	3	-	-	3	3,9
Öğretmen	8	-	-	8	10,5
Veliler	9	1	-	10	13,2
Ders kitapları	1	-	-	1	1,3
Toplam	73	1	3	76	100

*Araştırmalarda kullanılan örneklem grubu birden fazla olduğundan toplam frekans araştırma sayısından fazladır.

Tablo 7 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla ortaokul öğrencisi (f=16) ve üniversite öğrencisi (f=16) örneklem grubunun kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 8’de beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların kullanılan örnekleme yöntemine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 8*Lisansüstü Çalışmaların Kullanılan Örnekleme Yöntemine Göre Dağılımı*

Örneklem Yöntemi	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Seçkisiz					
Rastgele	10	-	1	11	15,5
Basit seçkisiz	3	-	1	4	5,6
Tabakalı	5	-	-	5	7,0
Küme	3	-	1	4	5,6
Çok aşamalı	1	-	-	1	1,4

Tablo 8 (Devam)

Örneklem Yöntemi	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Seçkisiz olmayan	3	1	-	4	5,6
Maximum çeşitlilik	1	-	-	1	1,4
Ölçüt	3	-	-	3	4,2
Kolay ulaşılabilir	5	-	-	5	7,0
Uygun	1	-	2	3	4,2
Örneklem seçimine gidilmemiş	2	-	-	2	2,8

*Araştırmalarda kullanılan örneklem yöntemi birden fazla olduğundan toplam frekans araştırma sayısından fazladır.

Tablo 8 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla rastgele örnekleme (f=11) yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 9’ da beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların örneklem büyüklüğüne göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 9

Lisansüstü Çalışmaların Kullanılan Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı

Örneklem Büyüklüğü	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
1-50	18	-	2	20	26,7
51-100	9	-	-	9	12,0
101-150	4	-	-	4	5,3
151-200	1	-	-	1	1,3
201-250	5	-	1	6	8,0
250 üzeri	32	1	2	35	46,7
	69	1	5	75	

*Araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları birden fazla olduğundan toplam frekans araştırma sayısından fazladır.

Tablo 9 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla 250 üzeri (f=35) örneklem büyüklüğünün tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 10’ da beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların kullanılan veri toplama aracına göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 10

Lisansüstü Çalışmaların Veri Toplama Aracına Göre Dağılımı

Veri Toplama Aracı	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Anket	22	-	2	24	14,6
Değerlendirme aracı	1	-	-	1	0,6
Diğer formlar	11	1	2	14	8,5
Görüşme formu	7	-	-	7	4,3
Gözlem formu	2	-	-	2	1,2
Kişisel bilgi formu	59	1	3	63	38,4
Ölçek	39	-	3	42	25,6
Rubrik	1	-	-	1	0,6
Tablo	-	-	1	1	0,6
Test	6	-	2	8	4,9
Yansıtıcı günlük	1	-	-	1	0,6
Toplam	149	2	13	164	100

*Araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları birden fazla olduğundan toplam frekans araştırma sayısından fazladır.

Tablo 10 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla kişisel bilgi formu (f=63) ve ölçek veri (f=42) toplama araçlarının kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 11’ de beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların kullanılan veri analizi tekniğine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 11

Lisansüstü Çalışmaların Kullanılan Veri Analizi Tekniğine Göre Dağılımı

Veri Analizi Tekniği	Yüksek Lisans Tezi	Sanatta Yeterlik Tezi	Doktora Tezi	Toplam	
	f	f	f	f	%
Betimsel analiz	4	-	-	4	2,7
İçerik analizi	3	-	1	4	2,7
Non- parametrik test	33	-	2	35	24,0
Parametrik test	36	-	2	38	26,0
Tanımlayıcı istatistik	60	1	3	64	43,8
Tematik analiz	1	-	-	1	0,7
Toplam	137	1	8	146	100

*Araştırmalarda kullanılan veri analizi tekniği birden fazla olduğundan toplam frekans araştırma sayısından fazladır.

Tablo 11 incelendiğinde beslenmeye yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla tanımlayıcı istatistik (f=64) ve parametrik test (f=38) veri analizi tekniğinin kullanıldığı görülmektedir

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Yaşamın önemli noktalarından biri olan beslenme ile ilgili pek çok lisansüstü çalışma mevcuttur. Literatürde beslenmeyle ilgili yapılmış lisansüstü çalışmaların sistematik olarak incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanamaması sebebiyle böyle bir araştırmaya ihtiyaç duyulmuştur. Bu sebepten ötürü bu çalışmada beslenme üzerine yapılmış eğitim ve öğretim, spor konulu 65 tane lisansüstü çalışma sistematik bir şekilde incelenmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Çalışmanın bulguları incelendiğinde beslenme konusuyla alakalı 61 tane yüksek lisans tezi, 1 tane sanatta yeterlik tezi ve 3 tane doktora tezi olduğu görülmektedir. Beslenmeyle alakalı eğitim ve öğretim konulu ve spor konulu lisansüstü çalışmalarda yalnızca 3 adet doktora tezinin yer alması beslenmenin belirtilen konu alanlarında akademik olarak yeterince ön plana çıkmadığı göstermektedir çünkü doktora çalışmalarının diğer lisansüstü çalışma türlerine göre daha nitelikli çalışmalar olduğunu söylemek mümkündür.

Çalışmanın bulgularında çıkarılan diğer bir sonuç ise beslenme konusuyla alakalı yapılmış olan lisansüstü çalışmaların en fazla 2019 yılında ön plana çıkmış olmasıdır. Ayrıca 2019 yılından sonra da bu konudaki çalışmaların öncelikli yıllara göre niceliksel olarak daha fazla olduğu görülmektedir. Beslenme kavramı sağlıklı bir şekilde yaşamak için ön koşul sayılabilecek, insanlığın temel gereksinimi olan bir kavramdır. Ayrıca bu kavram küreselleşme, ticaret, ekonomi, üretim, tüketim, dağıtım, teknoloji, iklim, kişisel tercihler gibi pek çok etmenden etkilenmektedir. Her geçen gün de önem kazanmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 1132, 2019). Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı’nın Nestlé ile işbirliği içerisinde 2012’ den beri sağlıklı adımlar projeleri yürüttüğü de görülmektedir (Nestle, 2019) Bu proje ile öğrenci ve velilere sağlıklı beslenme bilinci kazandırmak amaçlanmaktadır (Bursa Temel Bilişim Ağı (TEBA), t.y.) 2019 yılından itibaren beslenme üzerine yapılmış olan çalışmaların artması bu konunun öneminin her geçen gün artmasıyla açıklanabilir.

Çalışmanın bulguları incelendiğine çıkarılan başka bir sonuç ise beslenmeyle alakalı yapılan lisansüstü çalışmaların en fazla Selçuk Üniversitesi'nde yürütülmüş olmasıdır. Bu sonuç tezi yürüten danışmanların ve lisansüstü öğrencilerin uzmanlık, ilgi alanlarıyla alakalı olabilir (Ceylan ve Bozkurt, 2023). Ayrıca beslenme konusuyla alakalı yapılmış lisansüstü çalışmaların yalnızca 36 üniversitede yürütülmüştür. Türkiye'de mevcut durumda 208 adet yükseköğretim kurumu vardır. (YÖK, 2023). 208 kurum içerisinde yalnızca 36 tane üniversitede beslenme konusuyla alakalı lisansüstü çalışmalar yapılmıştır. Beslenme konusunun yıllara göre git gide önem kazanmış olmasına rağmen 36 üniversitede lisansüstü çalışmanın yapılması düşündürücüdür. Bu durum beslenme konusuyla ilgilenen akademisyen ve öğrencilerin geniş kitlelere yayılmadığına işaret olabilir.

Çalışmanın bulguları incelendiğinde beslenmeyle alakalı yapılmış lisansüstü çalışmalarda ağırlıklı olarak beslenme eğitiminin belirli değişkenlere etkisi temasının hâkim olduğu görülmektedir. Beslenmeyle alakalı sorunların önlenmesinde insanların bilinçlenmesi önem arz eder. Bu bilinç düzeyinin artması da beslenme eğitimleriyle gerçekleştirilebilir (T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 1132, 2019). Ayrıca 2010 yılında Sağlık Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile Türkiye'de Beslenme Dostu Okullar programı başlatılmıştır. Bu programın amaçlarından biri de beslenmeye yönelik duyarlılığı arttırmaktır (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, 2016). Bu sebeplerden ötürü lisansüstü çalışmalarda beslenme eğitiminin belirli değişkenlere etkisi teması ön plana çıkmış olabilir.

Çalışmadan çıkarılan bir diğer sonuç ise beslenme üzerine yapılmış lisansüstü çalışmalarda en fazla nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığıdır. Bilimsel yöntem, bir problem durumunun çözüme kavuşturulması için kullanılan gelişim sürecidir (Cohen ve Manion, 1988). Nicel araştırmalar ise sayısal olan verilerin toplanıp çözümlenmesiyle evrene genellendiği araştırmalardır (Hocaoğlu, 2019). Araştırmacıların problem durumlarına göre uygunluk gösteren yöntemleri seçmeleri önemlidir (Çoban ve Oral, 2020). Tüm bu bilgiler ışığında araştırmacıların problem durumlarına uygun olarak nicel yöntem seçimine gittikleri düşünülebilir. Ayrıca nicel araştırmaların sayısal sonuçlarla farklılıkları daha kolay ortaya koyması (Baltacı, 2018) ve sonuçların evrene genellenebilirliğinin daha kolay olması bu yöntemleri daha pratik kılmaktadır. Araştırmacılar için nicel yöntemlerin daha fazla tercih edilmesi bu sebeplerden ötürü olabilir. Kısaca araştırmacılar farklılıkları pratik bir şekilde ortaya koymak için nicel yöntemlerle çalışmış olabilirler.

Çalışmanın bulguları incelendiğinde en fazla tarama deseninin kullanıldığı görülmektedir. Bu desende örneklemdeki bireylerin bir konuya ilişkin tutumları, bilgileri, algıları incelenir (Çoban ve Oral, 2020). Beslenmeyle alakalı yapılmış olan çalışmalarda da genel olarak bilgi, tutum, algı gibi konuların incelendiği görülmektedir. Bu sebepten ötürü tarama çalışmalarının daha fazla tercih edilmesi beklenen bir durumdur.

Çalışmanın bulguları incelendiğinde beslenmeyle alakalı yapılmış lisansüstü çalışmalarda örneklem grubunun en fazla ortaokul ve üniversite öğrencilerinden seçildiği görülmektedir. Bu sonuç araştırmacıların çalışmalarına uygun olacak örneklem gruplarını seçmeleriyle açıklanabilir. Bilimsel bir araştırmada araştırmanın objektifliğini, doğruluğunu, başarısını evren ile örneklem oluşturulması da etkilemektedir (Korkmaz, 2020). Araştırmacıların çalışmalarının başarısı için ağırlıklı olarak ortaokul ve üniversite öğrencisi örneklemlerine yer verdikleri düşünülebilir.

Çalışmanın bulgularından çıkarılan bir diğer sonuç beslenmeyle alakalı yapılmış lisansüstü araştırmalarda en fazla rastgele örneklem yönteminin seçilmesidir. Bu durum çalışmaya dahil edilecek olan örneklemdeki bireylerin rastgele olarak seçilmesiyle ilişkilendirilebilir. Rastgele örneklem yönteminde evrendeki öğeler örneklem dahil edilirken aynı şansa sahiptir (Korkmaz, 2020). Buradan hareketle rastgele örneklemenin genellenebilirliği arttıran ve önyargıları azaltan bir örneklem yöntemi olduğu çıkarılabilir. Liamputtong' a (2013) göre rastgele örneklem yöntemi standart hataları da en aza indirmektedir. Çalışmalarda rastgele örneklem yönteminin ağırlıklı olarak seçilmesi aslında çalışmalar için olumlu bir sonuçtur. Araştırmacılar çalışmalarındaki hataları minimize etmek ve çalışmalarını daha güvenilir hale getirmek için bu yöntemle başvurmuş olabilirler.

Çalışmanın bulguları incelendiğinde çıkarılan diğer bir sonuç ise beslenmeyle alakalı yapılmış lisansüstü çalışmalarda en fazla 250 üzeri örneklem büyüklüğüne yer verilmesidir. Bu durum tarama desenlerinin daha fazla kullanılmasıyla alakalıdır. Betimsel araştırmalarda örneklem büyüklüğü deneySELLERE göre daha fazla olmalıdır. Ayrıca örneklem büyüklüğü arttıkça da örneklem hatasının azaldığını söylemek mümkündür (Best ve Kahn, 2005). Özet olarak örneklem büyüklüğü daha çok bilmek istediğimiz şeylere, çalışmanın amacına, mevcut olan kaynaklara, zamana ve kullanışlılık durumlarına göre şekillenir (Yazar ve Keskin, 2020). Araştırmacıların 250 üzeri örneklem büyüklüklerine yer vermeleri çalışmalarında kullandıkları desenlere paralellik göstermektedir. Ayrıca araştırmacıların büyük örneklemle çalışarak çalışmalarındaki örneklem hatalarını da azalttıklarını söylemek mümkündür. Bu sonuç lisansüstü araştırmalar açısından olumlu bir sonuçtur.

Çalışmanın bulguları incelendiğinde çıkarılan diğer bir sonuç ise beslenmeyle alakalı yapılmış lisansüstü çalışmalarda en fazla kişisel bilgi formları ve ölçek veri toplama araçlarının kullanılmasıdır. Bu durum tarama çalışmalarının daha fazla kullanılmasıyla açıklanabilir çünkü bu tarz veri toplama araçları en fazla tarama çalışmalarında tercih edilmektedir (Fraenkel ve Wallen, 2006).

Son olarak beslenmeyle alakalı lisansüstü çalışmalarda veri analizi tekniği bakımından en fazla tanımlayıcı istatistik ve paramatik testlerin kullanıldığı görülmektedir. Parametik testlerin fazla olması nicel araştırma yöntemlerinin fazla olmasıyla açıklanabilir çünkü nicel araştırmalarda sayısal veriler toplanarak sayısal olarak çözümlenmektedir (Hocaoğlu, 2019). Tanımlayıcı istatistiklerin fazla olması da lisansüstü çalışmalarda demografik verilen sunulması, örneklem tanıtılması, çalışmalardaki betimsel değerlerin verilmesiyle açıklanabilir.

Öneriler

Son olarak çalışmadan elde edilen sonuçlar ışığında birkaç öneriye yer verilebilir.

- Beslenmeyle alakalı eğitim ve öğretim konulu, spor konulu yapılacak olan lisansüstü çalışmalarda doktora tezi çalışmalarının yapılması önerilebilir.
- Beslenmeyle alakalı yapılan lisansüstü çalışmalarda beslenme eğitiminin belirli değişkenlere etkisi teması ağırlıklı olarak işlenmiştir. Farklı temalar üzerine de çalışılması önerilebilir bu vesileyle farklı noktalara ışık tutulmuş olur.
- Türkiye'deki tüm üniversitelerde en az 1 tane beslenmeyle alakalı lisansüstü çalışmanın yapılması önerilebilir.
- Beslenmeyle alakalı yapılacak olan lisansüstü çalışmalarda nicel yöntemler dışındaki yöntemlere de yer verilmesi önerilebilir.
- Beslenmeyle alakalı yapılacak olan lisansüstü çalışmalarda tarama desenleri ile ölçek veri toplama araçları dışındaki desenlere ve veri toplama araçlarına yer verilmesi önerilebilir.
- Beslenmeyle alakalı yapılacak olan lisansüstü çalışmalarda farklı örneklem grupları ve büyüklükleriyle çalışılması önerilebilir.
- Beslenmeyle alakalı yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda ağırlıklı olarak betimsel analiz ve parametrik test veri analizi teknikleri kullanılmıştır. Beslenmeyle alakalı yapılacak olan lisansüstü çalışmalarda ileri düzey analizlerin de yer alması önerilebilir.
- Beslenmeyle alakalı eğitim ve öğretim konulu, spor konulu lisansüstü çalışmalar dışında kalan diğer konu alanlarındaki lisansüstü çalışmalar sistematik olarak incelenebilir.
- Beslenmeyle alakalı yapılmış yurt dışı lisansüstü çalışmalar sistematik olarak incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Abanallya, N. (2021). *Fen bilgisi öğretmen adaylarında örnek olay destekli beslenme eğitiminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Akcan, M. (2019). *Özel yetenekli çocuklara sahip olan ailelerin beslenme bilgisi ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya.
- Akça, H. (2018). *İlkokulda beslenme eğitiminin beslenme davranış ve bilgi düzeyine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Akçöltekin, S. (2021). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri ile beslenme alışkanlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ardahan Üniversitesi, Ardahan.
- Akgül Ertan, G. (2019). *12--14 yaş öğrencilerde aerobik egzersiz ve sağlıklı yaşam eğitimlerinin beslenme, fiziksel aktivite ve obezite farkındalık düzeyleri üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Aksu Sandıkçı, B. (2019). *7. sınıf öğrencilerinin gıda ve beslenme okuryazarlıklarına yönelik etkinliklerin uygulanması*. (Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Alay, F. (2019). *Okul çağı çocuklarına verilen beslenme eğitimi programının beslenme alışkanlıkları besin tüketim sıklıkları ve beslenme bilgisi üzerine etkisinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Alp, R. (2023). *Pandemi döneminde üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile beslenme alışkanlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Arapoğlu, Ç. (2021). *Trakya üniversitesi kırkpınar beden eğitimi ve spor yüksekokulu ve sağlık bilimleri öğrencilerinin beslenme bilgi düzeyi, günlük fiziksel aktivite ve spora yönelik tutumlarının değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Arslan, D. (2022). *Öğretmen adaylarının beslenme okuryazarlıklarının medya okuryazarlıkları ile ilişkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aytekel, S. T. (2019). *Üniversite öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve fiziksel aktivite düzeylerinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Azılıoğlu, S. (2023). *Ebeveynlerin beslenme tarzlarının çocuklarda ekran bağımlılığına ve okumaya yönelik tutumlarına etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). KTO Karatay Üniversitesi, Konya.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örneklem yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231–274.
- Başak, E. Ş. (2023). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde sürdürülebilir beslenme ile yeme farkındalığı ve beden kütle indeksi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Best, J. W. ve Kahn, J. V. (2005). *Research in education*. Needham Heights: MA: Allyn and Bacon.
- Biçer, A. (2022). *Fen bilimleri öğretmenlerinin beslenme okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve sağlıklı beslenme hakkındaki görüşleri: mersin ili örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Bulut, M. A. (2011). *Can boğazdan çıkar- kan gruplarına göre beslenme*. İstanbul: Ayhan Matbası.
- Bursa Temel Bilişim Ağı (TEBA). (t.y.). İlimizde uygulanan bakanlık projeleri: sağlıklı adımlar projesi. 20 Mayıs 2024 tarihinde <https://bursa.meb.gov.tr/teba/Uploads/Projeler/af560649-d033-4168-a48b-94b949732146.pdf> adresinden alındı.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (29.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cemaloğlu, N. (2021). Veri toplama teknikleri: nicel-nitel. A. Tanrıoğlu (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (5., ss. 111-140). Anı Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786257052405>
- Ceylan, A. ve Bozkurt, E. (2023). Akıl ve zekâ oyunları ile ilgili ilköğretim düzeyinde yapılmış lisansüstü çalışmaların tematik ve metodolojik olarak incelenmesi. M. Çalışoğlu (Ed.), *Eğitimde güncel araştırmalar-II* içinde (1. bs., C. 1, ss. 61-80). Vizetek Yayıncılık.
- Cohen, L. ve Manion, L. (1988). *Research methods in education* (4. bs.). Routledge.
- Çar, S. Ö. (2022). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin performans artırma ve sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Çelik, A. (2023). *Spor yapan ve yapmayan orta öğretim öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve dikkat düzeylerinin incelenmesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Çelik, B. (2023). *Ortaokul öğrencilerinde beslenme davranışları ve beslenme öz yeterlik arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.

- Çelik, M. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları, beden kütle indeksleri ve fiziksel aktivitelerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çintesan, T. (2023). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımının fiziksel aktivite ve beslenme alışkanlıklarına etkilerinin incelenmesi (kars ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Ardahan Üniversitesi, Ardahan.
- Çoban, A. ve Oral, B. (2020). Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili temel kavramlar. A. Çoban ve B. Oral (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (1. bs., C. 1, ss. 1-27). Ankara: Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786257880176.01>
- Çolak, E. (2019). *Beslenme eğitimi açısından ortaokul ders kitapları ve öğretim programlarının durumu ve ortaokul öğrencilerinin beslenme öz yeterlilikleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- Dursun, B. (2020). *Düzce ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin beslenme alışkanlıkları ve bilgi düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Endam, G. (2024). *İşitme engelli öğrencilere oyunlaştırılmış web 2.0 araçlarıyla ile gıda ve beslenme okuryazarlığının kazandırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Erdoğan, N. (2023). *Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile sağlıklı beslenme tutumlarının incelenmesi (selçuk üniversitesi örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Ergun, G. (2023). *3-5 yaş arası otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda yeme davranışlarını ve aile beslenme stratejilerinin karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Kapadokya Üniversitesi, Nevşehir.
- Eroğuz Demrözü, B. (2011). *Spor okullarına devam eden 8-12 yaş grubu çocuklara verilen beslenme eğitiminin çocukların beslenme bilgi ve alışkanlıklarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Erol, F. Z. (2017). *Çoklu zekâ kuramına dayalı beslenme eğitiminin okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 ay grubundaki çocukların beslenme alışkanlıklarına etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Eyioğlu, M. (2019). *Öğretmenlerin beslenme alışkanlıkları ve probiyotik ürün tüketim durumları (istanbul arnavutköy örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8.). McGraw- Hill.
- Gökpinar, B. (2023). *Üniversite öğrencilerinin uyku kalitesi beslenme bilgi düzeyi ve bazal metabolik hız seviyelerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Gündüz, K., Nas, K. ve Çetin, E. (2023). Spor lisesi öğrencilerine uygulanan beslenme eğitimi programının beslenme bilgi düzeyine etkisi. *ROL Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 1307-1318.
- Güneş, S. (2022). *Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite, beslenme ve vücut kitle indeksleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gürbüz, A. A. (2020). *Okul öncesi dönem çocukların beslenmesine yönelik animasyon filmi üretimi*. (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Gürkan, G. Ş. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve akademik başarılarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Hocaoğlu, N. (2019). Nicel araştırma modelleri-desenleri. G. Ocak (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (1., ss. 66-119). Ankara: Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786052419649.02>
- Holden, K. R. (2008). Malnutrition and brain development: a review in neurologic consequences of malnutrition. *World Federation of Neurology Seminars in Clinical Neurology*. içinde (C. 6). New York: Demos Medical Publishing.
- İnalcık, G. (2023). *Beslenme dostu okullarda görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin beslenme okuryazarlık düzeyleri: türkiye örnekleme*. (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Kalay, A. (2021). *Besyo öğrencilerinin genel beslenme ve sporcu beslenmesi bilgi düzeylerinin incelenmesi (mardin artuklu üniversitesi besyo örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Mardin Artuklu Üniversitesi, Mardin.
- Kanlı, U., Gülçiçek, Ç., Göksu, V., Önder, N., Oktay, Ö., Eraslan, F. ve Güneş, B. (2014). Ulusal fen bilimleri ve matematik eğitimi kongrelerindeki fizik eğitimi çalışmalarının içerik analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 127-153. <https://doi.org/10.17152/gefd.33332>
- Kantarıcı Çınar, D. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin beslenme eğitimine ilişkin öz-yeterliliklerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Karabay, Y. (2019). *Lise öğrencilerinin beslenme okuryazarlıkları ve beslenmeyle ilgili görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Karaca, S. (2019). *Spor yapan ve sedanter üniversite öğrencilerinin beslenme bilgi tutum ve yaşam kalitelerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Karakuş, E. (2020). *İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin beslenme özellikleri ile okuduğunu anlama başarısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları.
- Karataş, S. (2022). *14-16 yaş grubu öğrencilerin dijital oyun oynama tutumları ile sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzücu Yıl Üniversitesi, Van.
- Kaya, A. (2023). *Pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin egzersiz ve beslenme yaşam tarzı ve fiziksel aktivite düzeyleri değişimlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Kaya, M. (1999). *Anne-baba eğitimi destekli beslenme eğitiminin 3-6 yaş grubu çocukların beslenme bilgisi ve davranışlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kayalı Karakuş, E. (2022). *Beden eğitimi öğretmenlerinin beslenme alışkanlıkları ve bilgi düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Hitit Üniversitesi, Çorum.
- Kıdıl, Z. (2021). *5-6 yaş çocuklarının ve ailelerinin doğru beslenme davranışlarına yönelik farkındalıklarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.
- Kılıçsız, E. (2022). *Beslenme dostu okullardaki engelli sporcuların beslenme davranışlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Korkmaz, İ. (2020). Nicel araştırmalarda evren, örneklem, örnekleme teknikleri. A. Çoban ve B. Oral (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri içinde* (1. bs., C. 1, ss. 147-159). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786257880176.06>
- Kösedağ, İ. (2019). *İlkokul öğrencilerinin beslenme çantaları içeriğinin farklı değişkenler açısından irdelenmesi: bursa örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Kuşkaya, F. (2022). *60-72 ay çocukların ve annelerinin beslenme kararları ve algılarının karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Kutlu, Z. (2020). *Spor bilimlerinde okuyan öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve bilgi düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Kutluay Mirdol Türkan. (2012). *Okul öncesi dönem çocukların beslenmesi*. Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayın No: 726.
- Liamputtong, P. (2013). *Qualitative research methods* (4. baskı). Oxford University Press.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Sage.
- Nestle. (2019). Millî eğitim bakanlığı ile nestle'nin birlikte yürüttüğü sağlıklı adımlar projesi erişimi ikiye katladı. 20 Mayıs 2024 tarihinde <https://www.nestle.com.tr/medya/basin-bultenleri/milli-egitim-bakanligi-ile-nestlenin-birlikte-yuruttuğu-saglikli-adimlar> adresinden alındı.
- Obalı, H. (2009). *Okulöncesi eğitimi almakta olan altı yaş grubu çocuklarına verilen proje yaklaşımıyla beslenme eğitiminin beslenme bilgi düzeyine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Ocak, G. (2019). Bilimsel araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları. O. Gürbüz (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (1. bs., C. 1, ss. 218-268). Pegem Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786052419649.06>
- Okur Şahin, Z. (2019). *Yeterli ve dengeli beslenme hakkında tutum ölçeği geliştirilmesi ve lise öğrencilerinin yeterli ve dengeli beslenme hakkında tutumlarının farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Onan, A. H. (2022). *Ortaokul ve lisede öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile beslenme alışkanlıklarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Özer Aytekin, K. (2023). *Aile içi etkileşim ve masallar ile desteklenmiş beslenme eğitiminin 5-6 yaş çocukların beslenme biçimlerine etkisinin incelenmesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Sağözen, E. (2024). *Lise öğrencilerinin obeziteye ilişkin beslenme alışkanlıkları ile spora ilgi düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Soytürk, A. (2010). *Beslenme eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin okul kantinlerinde beslenmeye yönelik tutum davranışları üzerine etkisi (ankara ili şereflikoçhisar ilçesi örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şahin Bayram, S. (2019). *Üniversite öğrencilerinin diyet kalitelerinin ve beslenme bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya. <https://doi.org/10.33076/2020.BDD.1386>
- Şenol, H. (2023). *Spor bilimleri fakültesi öğrencileri ile diğer üniversite öğrencilerinin sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumları*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

- Şenturan, B. (2017). *Okul öncesi dönem çocuklara matematik eğitimi içerikli beslenme eğitiminin verilmesinin yeterli ve dengeli beslenme bilgisine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Şimşek, Y. (2017). *Montessori eğitimi ile verilen beslenme eğitiminin 4-5 yaş çocukların besin grupları bilgisi, beslenme alışkanlıkları ve sofraya düzeni bilgisi üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Tamel, Z. G. (2018). *Öğretmen ve öğretmen adaylarının beslenme okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve sağlıklı beslenme ile ilgili görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2016). *Beslenme dostu okullar programı uygulama kılavuzu*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 1132. (2019). *Türkiye beslenme ve sağlık araştırması (TBSA)*. Tiraaj Basım.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No:1031. (2016). *Türkiye Beslenme Rehberi TÜBER 2015*. (A. G. Pekcan, N. Şanlıer ve M. Baş, Ed.). Kayhan Ajans.
- Tekneci, F. (2019). *Liseli öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılım düzeyi ile beslenme ve yaşam arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Ünver, Y. (2004). *Beş-altı yaş okul öncesi dönemi çocukları için geliştirilecek, besin gruplarına yönelik beslenme eğitimi programlarının, çocukların beslenme bilgisi ve davranışlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yalçınıyigit, B. (2022). *Pandemi döneminde spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören iki farklı bölüm öğrencilerinin beslenme davranışlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gedik Üniversitesi, İstanbul.
- Yapıcı, Ö. (2022). *Farklı yerleşim merkezlerinde yaşayan ilköğretim çağı çocukların beslenme bilgi düzeyi ve beslenme alışkanlıklarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Yazar, T. ve Keskin, İ. (2020). Nitel araştırmada örneklem. A. Çoban ve B. Oral (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde (1. bs., C. 1, ss. 229-246). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786257880176.09>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M., Kızıltan, G. ve Akçıl Ok, M. (2021). Beslenme okuryazarlığı nedir? *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6 (Özel Sayı), 1-13.
- Yıldırım Süt, Ö. (2021). *Beslenme eğitiminin okul öncesi öğrencilerinin beslenme davranışları ve karar verme faktörleri üzerine etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, A. (2019). *Taşınmalı eğitimle öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerin beslenme hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Yılmaz, C. (2013). Sağlıklı beslenme ve kişilik oluşumu üzerindeki etkileri. *Elmalı'da Kişilik Oluşumu ve Nefsin Terbiyesi Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde.
- Yılmaz, E. (2022). *Geleceğe sağlıklı adımlar programı'nın çocukların temel hareket becerilerine ve beslenme alışkanlıklarına etkisinin incelenmesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- YÖK. (2023, 1 Ekim). Yükseköğretimde Yeni İstatistikler. 20 Mayıs 2024 tarihinde <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2023/yuksekogretimde-yeni-istatistikler.aspx> adresinden alındı.
- Yüksel, O. ve Süel, E. (2023). *Basketbol gençler liginde oynayan basketbolcuların beslenme bilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler bakımından karşılaştırılması* (1.). Gazi Kitabevi.

Investigation of Graduate Studies on Nutrition, Education and Training, Sports¹

Alperen Ceylan¹
Sümeysra Akkaya^{2*}

¹Ministry of National Education Türkiye,
Demirli Baran Primary School,
Diyarbakır, Türkiye
alperceysan@gmail.com

²Inonu University, Department of Primary
Education, Malatya, Türkiye
sumeyra.akkaya@inonu.edu.tr

*Corresponding Author

Received: 15.06.2024
Accepted: 04.12.2024
Available Online: 30.04.2025

Abstract: The aim of this study is to systematically examine the graduate studies on education and training and sports on nutrition. Document analysis technique was used in the study. The 65 graduate studies included in the study were determined by criterion sampling. The data obtained were analysed using content analysis. At the end of the study, it was seen that there were not many PhD theses on education and training on nutrition and sports, the most common theme was the effect of nutrition education on certain variables, the studies were mostly conducted at Selçuk University, and the most studies on the subject were conducted in 2019. In terms of methodology, it was concluded that quantitative methods and survey designs were mostly preferred in graduate studies, random sampling was mostly used, secondary school and university students were selected as the sample group, the range of more than 250 was selected in the sample size, the data were mostly collected with personal information forms and scales, and descriptive statistics were mostly used in data analysis. Suggestions were given at the end of the study.

Keywords: : Nutrition, nutrition education, document review, education, sport

INTRODUCTION

In order to ensure growth and development, to protect, develop and improve health, and to sustain life, consuming the nutrients necessary for our body and the body's use of these nutrients is called nutrition (Ministry of Health, 2016). Nutrition is a lifelong process that begins in the womb and continues throughout the human lifespan. (Kutluay Merdol Türkan, 2012). As a result of this activity, taking nutrients into the body is important for being healthy. Nutrient intake should be balanced; neither deficiencies nor excesses are desirable (Ministry of Health, 2016). Nutrition is not suppressing hunger or eating and drinking something at the desired time and in the desired amount. It is actually the intake of the nutrients needed at the required time according to physiological status, gender and physical activity (Bulut, 2011). The body requires six fundamental nutrients: carbohydrates, proteins, fats, vitamins, minerals, and water. Many factors such as cultural traditions, socioeconomic status, cultural and environmental factors, food preference age, gender, genetic status are at the forefront in the intake of these nutrients (Ministry of Health, 2016). Nutrients taken or not taken in a way that does not meet the body's needs damage the structure and functioning of the body (Yüksel & Süel, 2023).

Inadequate and unbalanced nutrition can lead to a range of health disorders. These disorders include cancer, anaemia, retardation in growth and development, psychological disorders, problems in bones and teeth, problems in the stomach, weakening in body defence, weakening in cell renewal (Holden 2008; Yılmaz, 2013, cited in Yüksel and Süel 2023). A healthy, adequate and balanced diet is necessary to prevent these disorders. Foods in the meat group, milk and dairy products, fresh fruits and vegetables, bread and cereals, fats should be taken in sufficient amounts daily (Ministry of Health, 2019). It is especially important that all age groups consume milk and dairy products every day. Meat are rich in omega-3, iron, zinc and B12. Fish in the meat group provides brain development for children and protection against cardiovascular diseases in adults. Dried legumes help regulate cholesterol and sugar and contain dietary fiber Nuts are a good source of vitamin E. Fresh fruits and vegetables provide essential vitamins, minerals, and antioxidants. Cereals energise the body

¹ This study was presented as an oral presentation at the 3rd BİLSEL AHLAT congress held in Bitlis Ahlat on 8-9 June 2024.

and are also essential for skin health. Fats support body temperature and body energy (Ministry of Health, 2016). The intake of nutrients that are so important for the body, in other words, nutrition is an important issue.

It is possible to say that nutrition, which is an important issue, is a concept related to education. Education is an important tool in order to gain healthy eating habits. Nutrition education starting from early childhood will contribute to individuals. In addition, nutrition education should also be provided for parents. It can be thought that children will also eat healthy thanks to educated parents. In this way, a healthy society can be created. In addition, if nutrition education is included in the education programmes in schools and these trainings are given by experts, habits and behaviours towards healthy nutrition will increase (Gündüz, Naz & Çetin, 2023). It is also possible to say that individuals who have received nutrition education will increase their nutritional literacy and as a result, they will show appropriate behaviours towards healthy nutrition (Yıldırım, Kızıltan, & Akçil Ok, 2021).

An examination of the literature indicates a substantial number of graduate studies focusing on nutrition, highlighting its significance as a research area. It is seen that the first study among the graduate studies on education and training and sports related to nutrition was conducted by Kaya (1999). Afterwards, graduate studies on nutrition continued to be carried out. Many points have been addressed in graduate studies on nutrition. There are thematic and methodological differences in these graduate studies. There is no study in which the differences in the graduate studies on nutrition are systematically examined. It is important to examine the graduate studies on the subject because systematic examination of the studies in the literature provides an idea about the subject and reveals the gaps in the literature (Kanlı et al., 2014). From this point of view, when researchers want to have an idea about a subject and see the gaps in literature, the existence of a systematically analysed study on the subject facilitates the work of the researchers.

The aim of this study was to conduct a systematic analysis of graduate studies focusing on nutrition in the fields of training, education and sports. Systematic reviews are important and valuable studies because systematic reviews reveal the gaps in literature. In addition, thanks to these studies, researchers have an idea about the subject (Kanlı et al., 2014). The literature lacks a study that systematically analyzes graduate research on nutrition. For this reason, such a study was needed. The reason why studies on education and sports are particularly examined is that these subjects are closely related to nutrition. In addition, when the literature is examined, it is seen that there are more studies on education and sports than other subject areas. For this reason, it is thought that examining graduate studies on education and sports will contribute to the literature. With this study, a general situation of graduate studies on education and sports on nutrition will be revealed and the deficiencies in the literature will be revealed. In this way, it is thought that it will contribute to future studies on nutrition. The study is also expected to facilitate the work of researchers in the field. In this context, it is possible to say that the study is an original and up-to-date study. In line with this general purpose, answers to the following questions were sought:

1. How is the distribution of graduate studies on nutrition according to their types?
2. How is the distribution of graduate studies on nutrition according to years?
3. How is the distribution of graduate studies on nutrition according to the universities in which they were conducted?
4. How is the distribution of graduate studies on nutrition according to themes?
5. How is the distribution of graduate studies on nutrition in terms of research methods?
6. How is the distribution of graduate studies on nutrition in terms of research design?
7. How is the distribution of graduate studies on nutrition in terms of sample group?
8. How is the distribution of the graduate studies on nutrition in terms of sampling method?
9. How is the distribution of graduate studies on nutrition in terms of sample size?
10. How is the distribution of the graduate studies on nutrition in terms of data collection tools?
11. How is the distribution of graduate studies on nutrition in terms of data analysis techniques?

METHOD

Research Model

In this study, graduate studies on education and training and sports on nutrition were examined. Document technique, one of the qualitative research designs, was used to analyse these studies. This technique is also called documentary screening (Ocak, 2019). In the document review technique, official or private records are collected, then systematically examined and finally evaluated (Ekiz, 2020). This technique can be used to conduct a literature review, as well as to digitise documents by content analysis. (Karasar, 1999; cited in Cemaloğlu, 2021).

Data Collection

The graduate studies to be examined in this study were determined using the criterion sampling method. In addition, graduate studies were collected according to criterion sampling. When creating a sample using criterion sampling, some criteria are used and the sample is created by including various situations, objects, people and events in the sample (Büyüköztürk et al., 2020). The criteria to be used can be taken as ready-made or can be created by the researcher (Yıldırım & Şimşek, 2016). In this study, graduate studies that contain the word 'nutrition' in their titles, that are included in the Thesis Documentation Centre of the Council of Higher Education (CoHE), that are about education and training, that are about sports, that include parents, students, teachers, materials in terms of sample group, that are permitted and written in Turkish were taken as criteria. While collecting the data, the thesis classification form developed by Ceylan and Bozkurt (2023) was used. Firstly, the word 'nutrition' was searched by entering the Council of Higher Education Thesis Documentation Centre. Then, education and training and sports were searched again by typing education and training and sports respectively in the subject section. The abstracts of the graduate studies were examined and 65 graduate studies were included in the study. The included graduate studies were downloaded to the computer and entered into the thesis classification form one by one from Excel. Data collection was completed on 8 May 2024.

Data Analysis

Content analysis, one of the qualitative data analysis techniques, was used to analyse the data obtained. In this data analysis, the texts are coded with certain rules. Some words are categorised and then summarised. It is also possible to say that content analysis is a systematic technique that can be repeated (Büyüköztürk et al., 2020). In short, with content analysis, deep analyses are made on the data and then themes are revealed (Yıldırım & Şimşek, 2016). The data of this study consist of graduate theses. During the content analysis of the graduate studies, firstly, the studies were coded as T1, T2, T3...T65. Then, these studies were classified according to type, year, university, theme, method, design, sample group, sampling method, sample size, data collection tool and data analysis technique and statistically evaluated. While analysing the data, percentage (%) and frequency (f) calculations were used. The analysed data were tabulated and presented.

For the reliability and validity of the study, importance should be given to credibility, transferability and consistency (Yıldırım & Şimşek, 2016). In this study, in order to ensure validity and reliability, the data were collected meticulously and coded meticulously. In order to ensure the credibility of the study, continuous interaction was ensured between the researchers and all steps were carried out together. In addition, expert opinions about the processes were taken. All processes were explained in detail to ensure transferability. In addition, a plain language was used while reporting. Raw and processed data were kept to ensure consistency. In order to prevent inconsistencies in coding, consensus among the researchers was tried to be achieved. In order to resolve disagreements, inconsistent statements were discussed by the researchers and a consensus was reached. In addition, Miles and Huberman (1994)'s Reliability = Consensus / (Consensus + Disagreement) x 100 formula was used and a consistency rate of 90.9% was reached. According to Miles and Huberman (1994), this rate should be close to 80% (Miles & Huberman, 1994). It is possible to say that the data analysis of the study is reliable in terms of the rate obtained.

FINDINGS

Table 1 shows the distribution of graduate studies on nutrition according to research types.

Table 1*Distribution of Graduate Studies by Research Type*

Research Type	f	%	Scientific Research
Degree	61	93.8	Kaya (1999), Unver (2004), Obali (2009), Soy Turk (2010), Eroglu Demiroglu (2011), Ozer Aytekin (2013), Senturan (2017), Erol (2017), Simsek (2017), Akça (2018), Tamel (2018), Akgul Ertan (2019), Alay (2019), Tekneci (2019), Aksu Sandikci (2019), Aytekel (2019), Okur Sahin (2019), Eyioglu (2019), M. Celik (2019), Karaca (2019), Karabay (2019), Gurkan (2019), Colak (2019), Akcan (2019), Yilmaz (2019), Kosedag (2019), Kantarci Cinar (2019), Şahin Bayram (2019), Kutlu (2020), Dursun (2020), Karakuş (2020), Abanallyan (2021), Kıldil (2021), Yıldırım Süt (2021), Kalay (2021), Akçöl Tekin (2021), Arapoğlu (2021), Güneş (2022), Kuşkaya (2022), Karakuş Kayalı (2022), Karataş (2022), Car (2022), Yapici (2022), Yalcin Yigit (2022), Kilicsiz (2022), Arslan (2022), Onan (2022), Bicer (2022), Alp (2023), Senol (2023), Cintesun (2023), Kaya (2023), Inalcik (2023), Ergun (2023), Basak (2023), Gokpinar (2023), Erdogan (2023), Azilioglu (2023), B. Celik (2023), Onur (2024), Sagozen (2024), Endam (2024)
Proficiency in Arts	1	1.5	Gurbuz (2020)
PhD	3	4.6	Ozer Aytekin (2013), Yilmaz (2022), A. Celik (2023)
Total	65	100	

When Table 1 is examined, it is seen that the most graduate studies conducted on nutrition are master's degree studies (f=61).

Table 2 shows the distribution of graduate studies on nutrition by year.

Table 2*Distribution of Graduate Studies by Year*

Year	Master's Thesis	Proficiency in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
1999	1	-	-	1	1.5
2004	1	-	-	1	1.5
2009	1	-	-	1	1.5
2010	1	-	-	1	1.5
2011	1	-	-	1	1.5
2013	-	-	1	1	1.5
2017	3	-	-	3	4.6
2018	2	-	-	2	3.1
2019	17	-	-	17	26.2
2020	3	1	-	4	6.2
2021	6	-	-	6	9.2
2022	11	-	1	12	18.5
2023	1	-	1	2	3.1
2024	3	-	-	3	4.6
	61	1	3	65	100

When Table 2 is examined, it is seen that the most graduate studies on nutrition were conducted in 2019 (f = 17).

Table 3 shows the distribution of graduate studies on nutrition according to the universities where they were conducted.

Table 3

Distribution of Graduate Studies According to the Universities Where They Are Conducted

University Name	Master's Thesis	Proficiency in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
Afyon Kocatepe University	1	-	-	1	1.5
Amasya University	2	-	-	2	3.1
Ankara University	1	-	-	1	1.5
Ardahan University	2	-	-	2	3.1
Ataturk University	1	-	-	1	1.5
Aydin Adnan Menderes University	2	-	-	2	3.1
Balikesir University	1	-	-	1	1.5
Bartın University	1	-	-	1	1.5
Burdur Mehmet Akif Ersoy University	1	-	-	1	1.5
Bursa Uludag University	1	-	-	1	1.5
Canakkale Onsekiz Mart University	1	-	-	1	1.5
Duzce University	1	-	-	1	1.5
Eskisehir Osmangazi University	-	1	-	1	1.5
Fatih Sultan Mehmet University	1	-	-	1	1.5
Gazi University	6	-	-	6	9.2
Haliç University	1	-	-	1	1.5
Hittite University	1	-	-	1	1.5
Inonu University	2	-	-	2	3.1
Istanbul Aydin University	2	-	-	2	3.1
Istanbul Gedik University	1	-	-	1	1.5
Kahramanmaraş Sutcu Imam University	1	-	-	1	1.5
Kapadokya University	1	-	-	1	1.5
Kahramanoğlu Mehmetbey University	1	-	-	1	1.5
Kastamonu University	2	-	-	2	3.1
Kirikkale University	1	-	-	1	1.5
KTO Karatay University	1	-	-	1	1.5
Mardin Artuklu University	1	-	-	1	1.5
Marmara University	4	-	-	4	6.2
Mersin University	3	-	-	3	4.6
Necmettin Erbakan University	5	-	-	5	7.7
Nigde Omer Halisdemir University	1	-	-	1	1.5
Recep Tayyip Erdogan University	2	-	-	2	3.1
Sakarya University of Applied Sciences	1	-	-	1	1.5
Selçuk University	5	-	3	8	12.3
Trakya University	1	-	-	1	1.5
Van Yüzüncüyıl University	2	-	-	2	3.1
Total	61	1	3	65	100

When Table 3 is examined, it is seen that most of the graduate studies on nutrition were conducted at Selçuk University (f= 8) .

Table 4 shows the distribution of graduate studies on nutrition by theme.

Table 4

Distribution of Graduate Studies by Theme

Themes	Master's Thesis	Proficiency Thesis in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
Effect of certain variables on eating habits	1	-	1	2	2.5
The effect of certain variables on nutrition education	1	-	-	1	1.3
The impact of specific variables on food and nutrition literacy	1	-	-	1	1.3
Providing food and nutrition literacy with specific variables	1	-	-	1	1.3
Nutrition perception review	1	-	-	1	1.3
Examining the relationship between eating habits and certain variables	4	-	-	4	5.1
Nutritional habit level review	6	-	-	6	7.6
Examining eating habits	3	-	1	4	5.1
Nutrition knowledge level review	9	-	-	9	11.4
Examining the relationship between nutritional knowledge and specific variables	1	-	-	1	1.3
Lunch box content review	1	-	-	1	1.3
Feeding behavior review	2	-	-	2	2.5
Examining the relationship between nutritional behavior and nutritional self-efficacy level	1	-	-	1	1.3
Review of nutritional change level	1	-	-	1	1.3
Self-efficacy review regarding nutrition education	1	-	-	1	1.3
Effect of nutrition education on certain variables	12	-	1	13	16.5
Nutrition awareness review	1	-	-	1	1.3
Nutritional decision review	1	-	-	1	1.3
Examining the relationship between nutrition and certain variables	3	-	-	3	3.8
Nutrition literacy level review	2	-	-	2	2.5
Determining the level of nutrition literacy	2	-	-	2	2.5
Examining the relationship between nutritional literacy and specific variables	1	-	-	1	1.3
Examining the level of self-efficacy towards nutrition	1	-	-	1	1.3
Effect of diet on certain variables	1	-	-	1	1.3
Examining the change in nutritional lifestyle	1	-	-	1	1.3
Review of attitudes towards nutrition	1	-	-	1	1.3
Examining the nutritional outcomes in textbooks	1	-	-	1	1.3
Providing feedback on food and nutrition literacy	1	-	-	1	1.3
Developing an attitude scale towards adequate and balanced nutrition	1	-	-	1	1.3
Examining the relationship between health nutrition and certain variables	1	-	-	1	1.3

Table 4 (Continued)

	Master's Thesis	Proficiency Thesis in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
Developing materials for healthy nutrition	-	1	-	1	1.3
Opinion review on healthy eating	3	-	-	3	3.8
Examining attitudes towards healthy eating	3	-	-	3	3.8
Sustainable nutrition level review	1	-	-	1	1.3
Examining the relationship between sustainable nutrition level and certain variables	1	-	-	1	1.3
Review of sustainable nutrition approach	1	-	-	1	1.3
Attitude review towards adequate and balanced nutrition	1	-	-	1	1.3
Eating behavior and nutritional strategy review	1	-	-	1	1.3
Total	75	1	3	79	100

*Since there is more than one theme used in the studies, the total frequency is higher than the number of studies.

When Table 4 is examined, it is seen that the theme of the effect of nutrition education on certain variables (f=13) is used the most in graduate studies on nutrition.

Table 5 shows the distribution of graduate studies on nutrition according to the research methods used.

Table 5

Distribution of Graduate Studies According to Research Method Used

Method	Master's Thesis	Proficiency in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
Quantitative	51	1	2	54	83.1
Qualitative	4	-	-	4	6.2
Mixed	6	-	1	7	10.8
Total	61	1	3	65	100

When Table 5 is examined, it is seen that quantitative methods (f=54) are used the most in graduate studies on nutrition.

Table 6 shows the distribution of research designs used in graduate studies on nutrition.

Table 6

Distribution of Graduate Studies According to Research Design Used

Design	Master's Thesis	Proficiency in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
Survey	40	1	-	41	58.6
Experimental	12	-	1	13	18.6

Table 6 (Continued)					
Design	Master's Thesis	Proficiency in Arts	Thesis	PhD Thesis	Total
Case study	3	-	-	3	4.3
Document review	1	-	-	1	1.4
Phenomenology	1	-	-	1	1.4
Simultaneously	1	-	-	1	1.4
Explanatory sequential	-	-	1	1	1.4
Not specified	8	-	1	9	12.9
Total	66	1	3	70	100

*Since there is more than one pattern used in the studies, the total frequency is greater than the number of studies.

When Table 6 is examined, it is seen that the survey design (f=41) is used the most in graduate studies on nutrition.

Table 7 shows the results of the studies conducted on nutrition. The distribution of graduate studies according to the sample group is given.

Table 7

Distribution of Graduate Studies According to the Sample Group Used

Sample Group	Master's Thesis	Proficiency in Arts	Thesis	PhD Thesis	Total
	f	f		f	%
Preschool student	9	-		1	10 13.2
Primary school student	5	-		1	6 7.9
Middle school student	15	-		1	16 21.1
High school student	4	-		-	4 5.3
University student	16	-		-	16 21.1
Disabled student athlete	1	-		-	1 1.3
Teacher Candidate	3	-		-	3 3.9
Teacher	8	-		-	8 10.5
Parents	9	1		-	10 13.2
Textbooks	1	-		-	1 1.3
Total	73	1		3	76 100

*Since there is more than one sample group used in the studies, the total frequency is more than the number of studies.

When Table 7 is examined, it is seen that the sample groups used most in graduate studies on nutrition were secondary school students (f=16) and university students (f=16) .

Table 8 shows the results of the studies conducted on nutrition. The distribution of graduate studies according to the sampling method used is given.

Table 8*Distribution of Graduate Studies According to the Sampling Method Used*

Sampling Method		Master's Thesis	Proficiency Thesis in Arts	PhD Thesis	Total	
		f	f	f	f	%
Probability	Random	10	-	1	11	15.5
	Simple random	3	-	1	4	5.6
	Stratified	5	-	-	5	7.0
	Cluster	3	-	1	4	5.6
	Multi-stage	1	-	-	1	1.4
Nonprobability	Purposeful	3	1	-	4	5.6
	Maximum diversity	1	-	-	1	1.4
	Criterion	3	-	-	3	4.2
	Easily accessible	5	-	-	5	7.0
	Suitable	1	-	2	3	4.2
No sample selection was made		2	-	-	2	2.8

*Since there is more than one sampling method used in the research, the total frequency is more than the number of studies.

When Table 8 is examined, it is seen that the random sampling method (f=11) is used the most in graduate studies on nutrition.

Table 9 shows the results of the studies conducted on nutrition. The distribution of graduate studies according to sample size is given.

Table 9*Distribution of Graduate Studies According to Sample Size Used*

Sample Size	Master's Thesis	Proficiency Thesis in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
1-50	18	-	2	20	26.7
51-100	9	-	-	9	12.0
101-150	4	-	-	4	5.3
151-200	1	-	-	1	1.3
201-250	5	-	1	6	8.0
Over 250	32	1	2	35	46.7
Total	69	1	5	75	

*Since there are more than one data collection tools used in the research, the total frequency is more than the number of studies.

When Table 9 is examined, it is seen that a sample size of over 250 ($f=35$) is preferred in graduate studies on nutrition.

Table 10 shows the results of the studies on nutrition. The distribution of graduate studies according to the data collection tool used is given.

Table 10

Distribution of Graduate Studies According to Data Collection Tool

Data Collection Tool	Master's Thesis	Proficiency Thesis in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
Questionnaire	22	-	2	24	14.6
Assessment tool	1	-	-	1	0.6
Other forms	11	1	2	14	8.5
Interview form	7	-	-	7	4.3
Observation form	2	-	-	2	1.2
Personal information form	59	1	3	63	38.4
Scale	39	-	3	42	25.6
Rubric	1	-	-	1	0.6
Table	-	-	1	1	0.6
Test	6	-	2	8	4.9
Reflective journal	1	-	-	1	0.6
Total	149	2	13	164	100

*Since there are more than one data collection tools used in the research, the total frequency is more than the number of studies.

When Table 10 is examined, it is seen that the studies regarding nutrition are carried out. It is seen that personal information form ($f=63$) and scale data ($f=42$) are the most used data collection tools in graduate studies.

Table 11 shows the results of the studies on nutrition. The distribution of graduate studies according to the data analysis technique used is given.

Table 11

Distribution of Graduate Studies According to Data Analysis Technique Used

Data Analysis Technique	Master's Thesis	Proficiency Thesis in Arts	PhD Thesis	Total	
	f	f	f	f	%
Descriptive analysis	4	-	-	4	2.7
Content analysis	3	-	1	4	2.7
Non-parametric test	33	-	2	35	24.0
Parametric testing	36	-	2	38	26.0
Descriptive statistics	60	1	3	64	43.8
Thematic analysis	1	-	-	1	0.7
Total	137	1	8	146	100

*Since there is more than one data analysis technique used in the studies, the total frequency is greater than the number of studies.

When Table 11 is examined, it is seen that descriptive statistics ($f=64$) and parametric test ($f=38$) data analysis techniques are used the most in graduate studies on nutrition.

DISCUSSION, CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

There are many graduate studies on nutrition, which is one of the important points of life. Since there is no study in the literature that systematically examines graduate studies on nutrition, such a study was needed. For this reason, 65 graduate studies on nutrition, education and training, and sports were systematically examined in this study.

Discussion and Conclusion

When the findings of the study are examined, it is seen that there are 61 master's theses, 1 art competency thesis and 3 PhD theses related to the subject of nutrition. The fact that there are only 3 PhD theses in graduate studies on education and training related to nutrition and on the subject of sports shows that nutrition is not sufficiently prominent in academic terms in the mentioned subject areas because it is possible to say that PhD studies are more qualified studies compared to other types of graduate studies.

Another conclusion drawn from the findings of the study is that graduate studies on nutrition have come to the forefront the most in 2019. In addition, it is seen that the studies on this subject have been quantitatively more after 2019 compared to the previous years. The concept of nutrition is a concept that can be considered a prerequisite for living a healthy life and is a basic need of humanity. In addition, this concept is affected by many factors such as globalization, trade, economy, production, consumption, distribution, technology, climate, personal preferences. It is gaining importance every day (Ministry of Health, 2019). It is also seen that the Ministry of National Education of the Republic of Turkey has been carrying out healthy steps projects in cooperation with Nestlé since 2012. (Nestle, 2019) This project aims to raise awareness of healthy nutrition in students and parents (Bursa Temel Bilişim Ağı (TEBA), n.d.) The increase in studies on nutrition since 2019 can be explained by the increasing importance of this subject every day.

Another conclusion reached when the findings of the study were examined is that the majority of graduate studies on nutrition were conducted at Selçuk University. This result may be related to the areas of expertise and interest of the advisors and graduate students conducting the thesis (Ceylan and Bozkurt, 2023). In addition, graduate studies on nutrition were conducted at only 36 universities. There are currently 208 higher education institutions in Turkey (CoHE, 2023). Graduate studies on nutrition were conducted at only 36 universities out of 208 institutions. Although the subject of nutrition has become increasingly important over the years, it is thought-provoking that graduate studies were conducted at 36 universities. This may indicate that academics and students interested in nutrition have not spread to a wide audience.

When the findings of the study are examined, it is seen that the theme of the effect of nutrition education on certain variables is dominant in graduate studies related to nutrition. It is important to raise people's awareness in preventing nutrition-related problems. This awareness level can be increased with nutrition education (Ministry of Health, 2019). In addition, the Nutrition-Friendly Schools program was initiated in Turkey with the protocol signed between the Ministry of Health and the Ministry of National Education in 2010. One of the aims of this program is to increase sensitivity towards nutrition (MoNE, 2016). For these reasons, the theme of the effect of nutrition education on certain variables may have come to the fore in graduate studies.

Another conclusion drawn from the study is that quantitative research methods are mostly used in graduate studies on nutrition. The scientific method is the development process used to solve a problem situation (Cohen and Manion , 1988). Quantitative studies are studies in which numerical data are collected and analyzed and generalized to the universe (Hocaoğlu, 2019). It is important for researchers to choose methods that are appropriate for the problem situations (Çoban and Oral, 2020). In light of all this information, it can be thought that researchers choose quantitative methods in accordance with the problem situations. In addition, the fact that quantitative studies reveal differences more easily with numerical results (Baltacı, 2018) and the generalizability of the results to the universe is easier makes these methods more practical. The fact that quantitative methods are preferred more by researchers may be due to these reasons. In short, researchers may have worked with quantitative methods to reveal differences in a practical way.

When the findings of the study are examined, it is seen that the survey design is used the most. In this design, the attitudes, knowledge and perceptions of the individuals in the sample are examined (Çoban ve Oral,

2020). It is seen that in the studies conducted on nutrition, topics such as knowledge, attitude and perception are generally examined. For this reason, it is expected that survey studies are preferred more.

When the findings of the study are examined, it is seen that the sample group in graduate studies related to nutrition is mostly selected from middle school and university students. This result can be explained by the researchers choosing sample groups that will be suitable for their studies. In a scientific research, the objectivity, accuracy and success of the research are also affected by the creation of the universe and sample (Korkmaz, 2020). It can be thought that the researchers mainly included middle school and university student samples for the success of their studies.

Another conclusion drawn from the findings of the study is that the random sampling method is mostly used in graduate studies related to nutrition. This situation can be associated with the random selection of individuals in the sample to be included in the study. In the random sampling method, the elements in the universe have the same chance of being included in the sample (Korkmaz, 2020). Based on this, it can be concluded that random sampling is a sampling method that increases generalizability and reduces biases. According to Liamputtong (2013), the random sampling method also minimizes standard errors. The fact that the random sampling method is predominantly chosen in studies is actually a positive result for the studies. Researchers may have resorted to this method to minimize errors in their studies and make their studies more reliable.

Another conclusion drawn when the findings of the study are examined is that a maximum sample size of over 250 is included in graduate studies related to nutrition. This situation is related to the increased use of screening designs. The sample size should be larger in descriptive studies than in experimental studies. It is also possible to say that as the sample size increases, the sampling error decreases (Best and Kahn , 2005). In summary, the sample size is shaped according to what we want to know, the purpose of the study, the available resources, time and usability (Yazar and Keskin, 2020). The fact that researchers include sample sizes over 250 is parallel to the designs they use in their studies. It is also possible to say that researchers reduce sampling errors in their studies by working with large samples. This result is a positive result in terms of graduate research.

Another conclusion drawn when the findings of the study are examined is that personal information forms and scale data collection tools are mostly used in graduate studies related to nutrition. This situation can be explained by the greater use of survey studies because these types of data collection tools are mostly preferred in survey studies (Fraenkel and Wallen , 2006).

Finally, it is seen that descriptive statistics and parametric tests are the most used data analysis techniques in graduate studies related to nutrition. The abundance of parametric tests can be explained by the abundance of quantitative research methods because in quantitative studies, numerical data is collected and analyzed numerically (Hocaoğlu, 2019).. The abundance of descriptive statistics can be explained by the presentation of demographic data, introduction of the sample, and the provision of descriptive values in the studies in graduate studies.

Suggestions

Finally, in the light of the results obtained from the study, a few suggestions can be made.

- It may be recommended that PhD theses be conducted for graduate studies on nutrition-related education and training, and sports.
- In graduate studies on nutrition, the theme of the effect of nutrition education on certain variables has been predominantly addressed. It may be suggested to work on different themes, thus shedding light on different points.
- It is recommended that at least one graduate study related to nutrition be conducted in all universities in Türkiye.

- It may be recommended that methods other than quantitative methods be included in graduate studies related to nutrition.
- It may be recommended that graduate studies on nutrition include designs and data collection tools other than screening designs and scale data collection tools.
- It may be recommended to work with different sample groups and sizes in graduate studies related to nutrition.
- Graduate studies on nutrition have mainly used descriptive analysis and parametric test data analysis techniques. It may be recommended that advanced analyses be included in graduate studies on nutrition.
- Graduate studies on nutrition-related education and training, other than graduate studies on sports, can be systematically examined.
- Graduate studies conducted abroad regarding nutrition can be systematically examined.

REFERENCES

- Abanallya, N. (2021). *Fen bilgisi öğretmen adaylarında örnek olay destekli beslenme eğitiminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Akcan, M. (2019). *Özel yetenekli çocuklara sahip olan ailelerin beslenme bilgisi ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya.
- Akça, H. (2018). *İlkokulda beslenme eğitiminin beslenme davranış ve bilgi düzeyine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Akçöltekin, S. (2021). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyleri ile beslenme alışkanlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ardahan Üniversitesi, Ardahan.
- Akgül Ertan, G. (2019). *12--14 yaş öğrencilerde aerobik egzersiz ve sağlıklı yaşam eğitimlerinin beslenme, fiziksel aktivite ve obezite farkındalık düzeyleri üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Aksu Sandıkçı, B. (2019). *7. sınıf öğrencilerinin gıda ve beslenme okuryazarlıklarına yönelik etkinliklerin uygulanması*. (Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Alay, F. (2019). *Okul çağı çocuklarına verilen beslenme eğitimi programının beslenme alışkanlıkları besin tüketim sıklıkları ve beslenme bilgisi üzerine etkisinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Alp, R. (2023). *Pandemi döneminde üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile beslenme alışkanlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Arapoğlu, Ç. (2021). *Trakya üniversitesi kırkpınar beden eğitimi ve spor yüksekokulu ve sağlık bilimleri öğrencilerinin beslenme bilgi düzeyi, günlük fiziksel aktivite ve spora yönelik tutumlarının değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Arslan, D. (2022). *Öğretmen adaylarının beslenme okuryazarlıklarının medya okuryazarlıkları ile ilişkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aytekel, S. T. (2019). *Üniversite öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve fiziksel aktivite düzeylerinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Azılioğlu, S. (2023). *Ebeveynlerin beslenme tarzlarının çocuklarda ekran bağımlılığına ve okumaya yönelik tutumlarına etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). KTO Karatay Üniversitesi, Konya.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231–274
- Başak, E. Ş. (2023). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde sürdürülebilir beslenme ile yeme farkındalığı ve beden kütle indeksi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Best, J. W. ve Kahn, J. V. (2005). *Research in education*. Needham Heights: MA: Allyn and Bacon.
- Biçer, A. (2022). *Fen bilimleri öğretmenlerinin beslenme okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve sağlıklı beslenme hakkındaki görüşleri: mersin ili örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Bulut, M. A. (2011). *Can boğazdan çıkar- kan gruplarına göre beslenme*. İstanbul: Ayhan Matbası.
- Bursa Temel Bilişim Ağı (TEBA). (t.y.). İlimizde uygulanan bakanlık projeleri: sağlıklı adımlar projesi. 20 Mayıs 2024 tarihinde <https://bursa.meb.gov.tr/teba/Uploads/Projeler/af560649-d033-4168-a48b-94b949732146.pdf> adresinden alındı.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (29.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cemaloğlu, N. (2021). Veri toplama teknikleri: nicel-nitel. A. Tanrıoğlu (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (5., ss. 111-140). Anı Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786257052405>
- Ceylan, A. ve Bozkurt, E. (2023). Akıl ve zekâ oyunları ile ilgili ilköğretim düzeyinde yapılmış lisansüstü çalışmaların tematik ve metodolojik olarak incelenmesi. M. Çalışoğlu (Ed.), *Eğitimde güncel araştırmalar-II* içinde (1. bs., C. 1, ss. 61-80). Vizetek Yayıncılık.
- Cohen, L. ve Manion, L. (1988). *Research methods in education* (4. bs.). Routledge.
- Çar, S. Ö. (2022). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin performans artırma ve sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Çelik, A. (2023). *Spor yapan ve yapmayan orta öğretim öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve dikkat düzeylerinin incelenmesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Çelik, B. (2023). *Ortaokul öğrencilerinde beslenme davranışları ve beslenme öz yeterlik arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.

- Çelik, M. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları, beden kütle indeksleri ve fiziksel aktivitelerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çintesan, T. (2023). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanımının fiziksel aktivite ve beslenme alışkanlıklarına etkilerinin incelenmesi (kars ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Ardahan Üniversitesi, Ardahan.
- Çoban, A. ve Oral, B. (2020). Bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili temel kavramlar. A. Çoban ve B. Oral (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (1. bs., C. 1, ss. 1-27). Ankara: Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786257880176.01>
- Çolak, E. (2019). *Beslenme eğitimi açısından ortaokul ders kitapları ve öğretim programlarının durumu ve ortaokul öğrencilerinin beslenme öz yeterlilikleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- Dursun, B. (2020). *Düzce ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin beslenme alışkanlıkları ve bilgi düzeyleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Endam, G. (2024). *İşitme engelli öğrencilere oyunlaştırılmış web 2.0 araçlarıyla ile gıda ve beslenme okuryazarlığının kazandırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Erdoğan, N. (2023). *Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile sağlıklı beslenme tutumlarının incelenmesi (selçuk üniversitesi örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Ergun, G. (2023). *3-5 yaş arası otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda yeme davranışlarını ve aile beslenme stratejilerinin karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Kapadokya Üniversitesi, Nevşehir.
- Eroğuz Demrözü, B. (2011). *Spor okullarına devam eden 8-12 yaş grubu çocuklara verilen beslenme eğitiminin çocukların beslenme bilgi ve alışkanlıklarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Erol, F. Z. (2017). *Çoklu zekâ kuramına dayalı beslenme eğitiminin okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 ay grubundaki çocukların beslenme alışkanlıklarına etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Eyioğlu, M. (2019). *Öğretmenlerin beslenme alışkanlıkları ve probiyotik ürün tüketim durumları (istanbul arnavutköy örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8.). McGraw- Hill.
- Gökpinar, B. (2023). *Üniversite öğrencilerinin uyku kalitesi beslenme bilgi düzeyi ve bazal metabolik hız seviyelerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Gündüz, K., Nas, K. ve Çetin, E. (2023). Spor lisesi öğrencilerine uygulanan beslenme eğitimi programının beslenme bilgi düzeyine etkisi. *ROL Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 1307-1318.
- Güneş, S. (2022). *Ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite, beslenme ve vücut kitle indeksleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gürbüz, A. A. (2020). *Okul öncesi dönem çocukların beslenmesine yönelik animasyon filmi üretimi*. (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Gürkan, G. Ş. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve akademik başarılarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Hocaoğlu, N. (2019). Nicel araştırma modelleri-desenleri. G. Ocak (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (1., ss. 66-119). Ankara: Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786052419649.02>
- Holden, K. R. (2008). Malnutrition and brain development: a review in neurologic consequences of malnutrition. *World Federation of Neurology Seminars in Clinical Neurology*. içinde (C. 6). New York: Demos Medical Publishing.
- İnalcık, G. (2023). *Beslenme dostu okullarda görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin beslenme okuryazarlık düzeyleri: türkiye örnekleme*. (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Kalay, A. (2021). *Besyo öğrencilerinin genel beslenme ve sporcu beslenmesi bilgi düzeylerinin incelenmesi (mardin artuklu üniversitesi besyo örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Mardin Artuklu Üniversitesi, Mardin.
- Kanlı, U., Gülçiçek, Ç., Göksu, V., Önder, N., Oktay, Ö., Eraslan, F. ve Güneş, B. (2014). Ulusal fen bilimleri ve matematik eğitimi kongrelerindeki fizik eğitimi çalışmalarının içerik analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 127-153. <https://doi.org/10.17152/gefd.33332>
- Kantarçı Çınar, D. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin beslenme eğitimine ilişkin öz-yeterliliklerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Karabay, Y. (2019). *Lise öğrencilerinin beslenme okuryazarlıkları ve beslenmeyle ilgili görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Karaca, S. (2019). *Spor yapan ve sedanter üniversite öğrencilerinin beslenme bilgi tutum ve yaşam kalitelerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Karakuş, E. (2020). *İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin beslenme özellikleri ile okuduğunu anlama başarısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları.
- Karataş, S. (2022). *14-16 yaş grubu öğrencilerin dijital oyun oynama tutumları ile sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzücu Yıl Üniversitesi, Van.
- Kaya, A. (2023). *Pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin egzersiz ve beslenme yaşam tarzı ve fiziksel aktivite düzeyleri değişimlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Kaya, M. (1999). *Anne-baba eğitimi destekli beslenme eğitiminin 3-6 yaş grubu çocukların beslenme bilgisi ve davranışlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kayalı Karakuş, E. (2022). *Beden eğitimi öğretmenlerinin beslenme alışkanlıkları ve bilgi düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Hitit Üniversitesi, Çorum.
- Kıdıl, Z. (2021). *5-6 yaş çocuklarının ve ailelerinin doğru beslenme davranışlarına yönelik farkındalıklarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.
- Kılıçsız, E. (2022). *Beslenme dostu okullardaki engelli sporcuların beslenme davranışlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Korkmaz, İ. (2020). Nicel araştırmalarda evren, örneklem, örnekleme teknikleri. A. Çoban ve B. Oral (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri içinde* (1. bs., C. 1, ss. 147-159). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786257880176.06>
- Kösedağ, İ. (2019). *İlkokul öğrencilerinin beslenme çantaları içeriğinin farklı değişkenler açısından irdelenmesi: bursa örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Kuşkaya, F. (2022). *60-72 ay çocukların ve annelerinin beslenme kararları ve algılarının karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Kutlu, Z. (2020). *Spor bilimlerinde okuyan öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve bilgi düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Kutluay Mirdol Türkan. (2012). *Okul öncesi dönem çocukların beslenmesi*. Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayın No: 726.
- Liamputtong, P. (2013). *Qualitative research methods* (4. baskı). Oxford University Press.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Sage.
- Nestle. (2019). Milli eğitim bakanlığı ile nestlé'nin birlikte yürüttüğü sağlıklı adımlar projesi erişimi ikiye katladı. 20 Mayıs 2024 tarihinde <https://www.nestle.com.tr/medya/basin-bultenleri/milli-egitim-bakanligi-ile-nestlenin-birlikte-yuruttugu-saglikli-adimlar> adresinden alındı.
- Obalı, H. (2009). *Okulöncesi eğitimi almakta olan altı yaş grubu çocuklarına verilen proje yaklaşımıyla beslenme eğitiminin beslenme bilgi düzeyine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Ocak, G. (2019). Bilimsel araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları. O. Gürbüz (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (1. bs., C. 1, ss. 218-268). Pegem Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786052419649.06>
- Okur Şahin, Z. (2019). *Yeterli ve dengeli beslenme hakkında tutum ölçeği geliştirilmesi ve lise öğrencilerinin yeterli ve dengeli beslenme hakkında tutumlarının farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Onan, A. H. (2022). *Ortaokul ve lisede öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile beslenme alışkanlıklarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Özer Aytekin, K. (2023). *Aile içi etkileşim ve masallar ile desteklenmiş beslenme eğitiminin 5-6 yaş çocukların beslenme biçimlerine etkisinin incelenmesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Sağözen, E. (2024). *Lise öğrencilerinin obeziteye ilişkin beslenme alışkanlıkları ile spora ilgi düzeylerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Soytürk, A. (2010). *Beslenme eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin okul kantinlerinde beslenmeye yönelik tutum davranışları üzerine etkisi (ankara ili şereflikoçhisar ilçesi örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şahin Bayram, S. (2019). *Üniversite öğrencilerinin diyet kalitelerinin ve beslenme bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya. <https://doi.org/10.33076/2020.BDD.1386>
- Şenol, H. (2023). *Spor bilimleri fakültesi öğrencileri ile diğer üniversite öğrencilerinin sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumları*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

- Şenturan, B. (2017). *Okul öncesi dönem çocuklara matematik eğitimi içerikli beslenme eğitiminin verilmesinin yeterli ve dengeli beslenme bilgisine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Şimşek, Y. (2017). *Montessori eğitimi ile verilen beslenme eğitiminin 4-5 yaş çocukların besin grupları bilgisi, beslenme alışkanlıkları ve sofraya düzeni bilgisi üzerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Tamel, Z. G. (2018). *Öğretmen ve öğretmen adaylarının beslenme okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve sağlıklı beslenme ile ilgili görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- MoNE. (2016). *Beslenme dostu okullar programı uygulama kılavuzu*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Ministry of Health. (2019). *Türkiye beslenme ve sağlık araştırması (TBSA)*. Tiraj Basım.
- Ministry of Health. (2016). *Türkiye Beslenme Rehberi TÜBER 2015*. (A. G. Pekcan, N. Şanlıer ve M. Baş, Ed.). Kayhan Ajans.
- Tekneci, F. (2019). *Liseli öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılım düzeyi ile beslenme ve yaşam arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Ünver, Y. (2004). *Beş-altı yaş okul öncesi dönemi çocukları için geliştirilecek, besin gruplarına yönelik beslenme eğitimi programlarının, çocukların beslenme bilgisi ve davranışlarına etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yalçınıyigit, B. (2022). *Pandemi döneminde spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören iki farklı bölüm öğrencilerinin beslenme davranışlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gedik Üniversitesi, İstanbul.
- Yapıcı, Ö. (2022). *Farklı yerleşim merkezlerinde yaşayan ilköğretim çağı çocukların beslenme bilgi düzeyi ve beslenme alışkanlıklarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Yazar, T. ve Keskin, İ. (2020). Nitel araştırmada örneklem. A. Çoban ve B. Oral (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde (1. bs., C. 1, ss. 229-246). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786257880176.09>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M., Kızıltan, G. ve Akçıl Ok, M. (2021). Beslenme okuryazarlığı nedir? *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 6 (Özel Sayı), 1-13.
- Yıldırım Süt, Ö. (2021). *Beslenme eğitiminin okul öncesi öğrencilerinin beslenme davranışları ve karar verme faktörleri üzerine etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, A. (2019). *Taşınmalı eğitimle öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerin beslenme hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Yılmaz, C. (2013). Sağlıklı beslenme ve kişilik oluşumu üzerindeki etkileri. *Elmalı'da Kişilik Oluşumu ve Nefsin Terbiyesi Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde.
- Yılmaz, E. (2022). *Geleceğe sağlıklı adımlar programı'nın çocukların temel hareket becerilerine ve beslenme alışkanlıklarına etkisinin incelenmesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- CoHE. (2023, 1 Ekim). Yükseköğretimde Yeni İstatistikler. 20 Mayıs 2024 tarihinde <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2023/yuksekogretimde-yeni-istatistikler.aspx> adresinden alındı.
- Yüksel, O. ve Süel, E. (2023). *Basketbol gençler liginde oynayan basketbolcuların beslenme bilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler bakımından karşılaştırılması* (1.). Gazi Kitabevi.